

**Використання фітопрепаратів
у лікуванні сечокам'яної хвороби дрібних домашніх тварин
Гонтова Т.М., Гапоненко В.П., Мала О.С., Машталер В.В.**

*Національний фармацевтичний університет,
Кафедра ботаніки
(м. Харків, Україна)
ola-ms@ukr.net*

За частотою реєстрації та кількістю летальних випадків хвороби сечовидільної системи у дрібних домашніх тварин займає перші місця в порівнянні з хворобами серцево-судинної системи, онкопатологіями та травматичними ураженнями. Гострі і хронічні захворювання органів сечовиділення неминуче ведуть до загибелі тварини. Основними причинами хвороб органів сечовиділення є ускладнення інфекційних, інвазійних та гнійно-септичних хвороб. Особливий інтерес представляє сечокам'яна хвороба або уролітіаз. Сечокам'яна хвороба або уролітіаз — захворювання, яке виникає внаслідок утворення каменів (конкрементів) в органах сечовидільної системи. Хвороба характеризується тривалим латентним періодом і тяжким перебігом в гострий період прояви хвороби. Уролітіаз всебічно вивчається в медицині і ветеринарії, тому дуже актуальними є питання удосконалення діагностичних, терапевтичних та профілактичних заходів. Літературні дані, клінічні та лабораторні дослідження свідчать, що основними етіологічними факторами уролітіазу собак і кішок є: порушення обміну речовин, обумовлені незбалансованістю раціону і недотриманням режиму та норм годування, гіподинамія, надмірна вага, інфекції сечовидільних шляхів, недостатнє надходження рідини в організм та ін. Доступним та інформативним методом діагностики уролітіазу є біохімічне дослідження сечі з мікроскопією осаду, що виявляє кристалурию, якісний склад кристалів, їх розміри, кількість і активність. Найбільш важливим в лікуванні і профілактиці уролітіазу є запобігання процесів кристалоутворення, тобто застосування специфічних препаратів і дієти, а також цілеспрямований вплив на виведення кристалів. В якості основної терапії, а також для профілактики рецидивів, використовуються препарати рослинного походження, які застосовуються не тільки у ветеринарній, але і в людській медицині. При сечокам'яній хвороби з лікувальною і профілактичною метою застосовують ряд фітопрепаратів. Так, наприклад, екстракт марени красильної сприяє розчиненню ниркових каменів, в основному оксалатів і фосфатів, виводить конкременти та пісок з нирок і сечовидільних шляхів. Також використовують екстракт марени в якості розчинного компонента щодо цитратів натрію і калію, що сприяє зменшенню навантаження на серцево-судинну систему. Сухий екстракт хвоща польового чинить сечогінну, кровоспинну, протизапальну дію. Крім того, екстракт хвоща польового корегує фосфорно-кальцієвий обмін. Кремній, що міститься в значній кількості у хвощі польовому, представлений органічними кремнієвими кислотами (до 80% від

загальної золи), які виступають захисниками колоїдів сечі, що запобігає утворенню нових каменів. Активно використовуються комплексні фітопрепарати такі як Канефрон, Фітолізін, Уролесан. До складу Канефрона входять, в якості активних компонентів, лише натуральні речовини, а саме: висушений корінь любистку, висушена трава золототисячника, висушене листя розмарину. Канефрон діє безпосередньо на збудників інфекції, запобігаючи зростанню бактерій і видаляючи їх з організму. Фітолізін – комбінований рослинний препарат, до складу якого входять екстракт згущений із суміші лікарської рослинної сировини: кореневища пирію, лушпиння цибулі, листя берези, насіння пажитнику, коріння петрушки, трави золотарнику, трави хвоща польового, коріння любистку, трави гірчака пташиного. Препарат чинить сечогінну, протизапальну, антимікробну та знеболювальну дію. Ці властивості обумовлені біологічно активними речовинами, що входять до складу лікарських трав. Біологічно активні речовини посилюють виведення іонів натрію, хлору та фільтрацію у ниркових клубочках і знижують зворотну резорбцію у ниркових каналцях. Збільшують діурез без порушення електролітного балансу. До складу препарату Уролесан входять олія ялиці, олія м'яти перцевої, плоди моркви дикої, шишки хмелю, трава материнки. Складові препарату зменшують запальні явища у сечовидільних шляхах та нирках, сприяють посиленому кровообігу нирок та печінки, виявляють діуретичну, антибактеріальну, жовчогінну дію, утворюють захисний колоїд у сечі та нормалізують тонус гладкої мускулатури верхніх сечовидільних шляхів та жовчного міхура. Уролесан збільшує виділення сечовини та хлоридів, сприяє виведенню дрібних конкрементів та піску із сечового міхура і нирок.

Таким чином, використання лікарських рослинних препаратів є ефективним при лікуванні сечокам'яної хвороби дрібних домашніх тварин, що дозволяє зберегти та подовжити їхнє життя.

Література

1. Козлов, Е. М. Заболевание нижних отделов мочевыводящих путей у кошек [Текст] / Е.М. Козлов // Вестник ветеринарной медицины. – М., 2002. – №1. – С. 15 - 16.
2. Локес П.І. Сечокам'яна хвороба у собак і кішок / П.І. Локес. – Полтава, 2006. – 80 с.
3. Луценко П. Урологический синдром кошек [нарушение мочевых путей]. Здоров'я тварин і ліки. – 2011. – № 11. – С.25.
4. Мусин И.Р. Новые подходы в профилактике и реабилитации больных с мочекаменной болезнью после дистанционной литотрипсии с применением нового растительного сбора // Креативная хирургия и онкология. – 2012. – №1. – С. 47-49.
5. Lojanapiwat B., Tanthanuch M., Pripathanont C. Alkaline citrate reduces stone recurrence and regrowth after shockwave lithotripsy and percutaneous nephrolithotomy // International Braz. J. Urol. 2011. Vol. 37, №5. P. 611-616.